

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 7PP/52/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123010904
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Barbora Hollá Sopková
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2023:6123010904.1

Uznesenie

5 7PP/52/2023

Okresný súd Banská Bystrica samosudcom JUDr. Barborou Hollou Sopkovou na verejnom zasadnutí konanom dňa 31. 10. 2023 o žiadosti odsúdeného A. B., nar. XX. XX. XXXX v Rimavskej Sobote, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, takto

rozhodol:

5 7PP/52/2023

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona sa žiadosť odsúdeného A. B., nar. XX. XX. XXXX v Rimavskej Sobote, trvale bydliskom C. X, D. E. B., t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica – Kráľová, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol postupne uložený trestným rozkazom Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 0T/52/2022 zo dňa 05. 05. 2022 v trvaní 6 (šiestich) mesiacov a trestným rozkazom Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 0T/114/2022 zo dňa 13. 10. 2022 v trvaní 6 (šiestich) mesiacov, vždy so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia, z a m i e t a.

odôvodnenie:

4 7PP/52/2023

Žiadosťou doručenou súdu dňa 20. 09. 2023 žiadal odsúdený o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody tvrdiac, že mu vznikol nárok na podmiennečné prepustenie. Snaží sa o bezkonfliktné správanie, nebol disciplinárne potrestaný. Dôvodom jeho žiadosti sú matka, starší brat a priateľka, ktorí ho potrebujú a on potrebuje ich.

Ústav na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica – Kráľová, kde odsúdený v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody, zaslal súdu hodnotenie, z ktorého vyplýva, že odsúdený do výkonu trestu nastúpil do výkonu väzby zo slobody predvedením dňa 13. 03. 2023 v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica. Počas pobytu v tomto ústave neboli zaznamenané žiadne nedostatky. Nebol pracovne zaradený z dôvodu nedostatku jemu vhodných

pracovných príležitostí. Kontakt udržiaval s rodičmi a súrodencami prostredníctvom korešpondencie. Dňa 12. 04. 2023 bol premiestnený na ďalší výkon trestu do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica – Kráľová, kde bol umiestnený v ubytovni v rámci „B“ diferenciacnej skupiny. Správanie a disciplína u odsúdeného je na dobrej úrovni, povinnosti si plní. Do prednáškovej činnosti realizovanej pedagogickým personálom ústavu zameranej na vzdelávanie a resocializáciu sa odsúdený napriek širokej ponuke doteraz nezapojil. Odsúdený nie je disciplinárne potrestaný ani disciplinárne odmenený. Jeho postoj k spáchanej trestnej činnosti je čiastočne kritický. V čase osobného voľna sleduje televíziu, športuje, číta dostupnú tlač a počúva rozhlas. Do aktivít konaných v rámci kultúrno-osvetovej činnosti v ubytovni alebo v ústave sa doteraz nezapojil. Voľný čas trávi podľa vlastného uváženia menej aktívnym spôsobom. Od 26. 04. 2023 je pracovne zaradený, jeho pracovná morálka je na dobrej úrovni, doteraz bez zistených nedostatkov. Odsúdený je slobodný, bezdetný. Kontakt udržiava s rodičmi a bratom formou telefonických hovorov a návštev. Rodina ho podporila aj zaslaním balíka na záujmovú činnosť, tieto vzťahy sa javia na dobrej úrovni. Vzťah s priateľkou ukončil počas výkonu trestu odňatia slobody. Resocializačná prognóza sa javí ako menej priaznivá, riziko recidívy trestnej činnosti je stredné. Preto odsúdený čiastočne spĺňa podmienky na podmienené prepustenie, kedy sa ale neodporúča jeho žiadosti vyhovieť.

Súd vo veci podmieneného prepustenia určil termín verejného zasadnutia, na ktorom vykonal dokazovanie prečítaním listinných dôkazov a vypočul aj odsúdeného formou videokonferencie, s čím odsúdený výslovne vyjadril svoj súhlas pred jeho výsluchom na verejnom zasadnutí.

Odsúdený na verejnom zasadnutí zotrval na podanej žiadosti. Oľutoval, čo urobil a sľúbil, že to nebude opakovať.

Zástupca ústavu na výkon trestu odňatia slobody uviedol, že od vypracovania hodnotenia k zmenám nedošlo, zotrval na záveroch hodnotenia.

Prokurátor navrhol žiadosť odsúdeného zamietnuť poukazujúc na hodnotenie ústavu, z ktorého okrem iného vyplýva, že resocializačná prognóza sa javí ako menej priaznivá. Odsúdený sa opakovane dopúšťa trestnej činnosti, a teda predchádzajúce odsúdenia ho nenapravili. Nie je od neho možné očakávať, že povedie riadny život.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmienené prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona súd môže odsúdeného podmienené prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody.

Z vyššie uvedených zákonných ustanovení vyplýva, že predpokladom podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody je kumulatívne splnenie troch podmienok, a to, že odsúdený vykonal už potrebnú časť z výmery všetkých uložených a nariadených trestov odňatia slobody, vo výkone trestu plnením svojich povinností a správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, t. j. že neexistuje pre spoločnosť príliš veľké riziko jeho recidívy. Citované ustanovenia vyjadrujú predovšetkým požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre podmienené prepustenie a musí pritom vyplývať zo zhodnotenia polepšenia odsúdeného, pričom očakávanie, že odsúdený po podmienenom prepustení povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení jeho osobnosti, možnosti jeho nápravy a osobných pomerov, s prihliadnutím na účel trestu.

Odsúdený aktuálne vykonáva trest odňatia slobody, ktorý mu bol postupne uložený trestným rozkazom Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. OT/52/2022 zo dňa 05. 05. 2022 v trvaní 6 (šiestich) mesiacov

a trestným rozkazom Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. OT/114/2022 zo dňa 13. 10. 2022 v trvaní 6 (šiestich) mesiacov, vždy so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia.

V odpise registra trestov má odsúdený evidovaných osemnásť odsúdení. Bol trestaný prevažne za majetkovú, ale opakovanú aj za prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia či prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky. Spočiatku mu boli ukladané podmienkové tresty odňatia slobody, no už pri treťom odsúdení bol podmienkový trest zmenený na nepodmienkový. Z výkonu trestu odňatia slobody bol podmienkovo prepustený, no ani v takejto skúšobnej dobe sa neosvedčil a bol mu nariadený aj výkon zvyšku trestu odňatia slobody. Následne vykonával nepodmienkové tresty odňatia slobody. Pri deviatom odsúdení mu bol uložený trest povinnej práce, ktorý vykonával, taktiež vykonával aj ďalší trest povinnej práce. Medzi týmito dvoma alternatívnymi trestami mu bol uložený podmienkový trest odňatia slobody, ktorý bol ale premenený na nepodmienkový. V poradí tretí trest povinnej práce už nevykonával, bola mu premenená časť nevykonaného trestu povinnej práce na nepodmienkový. Ostatné odsúdenia boli výlučne vo forme nepodmienkového trestu odňatia slobody. Posledné tri odsúdenia sa týkajú len prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia.

Okrem trestnej činnosti bol aj trinásťkrát priestupkovo postihnutý, a to aj za priestupky na úseku cestnej premávky (napr. opakovane jazda na bicykli pod vplyvom alkoholu), priestupky proti majetku, priestupky proti verejnému poriadku, neuposlušnosť výzvy či priestupky proti občianskemu spolunažívaniu.

Odsúdený má len 40 rokov a trestnú činnosť začal páchať ako mladistvý (najneskôr vo veku 16 rokov), teda ju páchal aj v čase, keď pri ňom stála rodina, o ktorej aj teraz tvrdí, že je pre neho motiváciou, aby viedol riadny život. V ústave na výkon trestu odňatia slobody výkonom doteraz uložených trestov by mal stráviť celkom 95 (deväťdesiatpäť) mesiacov, t. j. 7 rokov a 11 mesiacov. Za skutky mu boli ukladané mierne (nízke) tresty, avšak celkom vykonával trinásť nepodmienkových trestov odňatia slobody (vrátane premenených z podmienkových trestov či trestu povinnej práce). Dá sa teda povedať, že odsúdený od veku 16 rokov (teda dvadsaťštyri rokov) opakovane pácha trestnú činnosť, pričom je k tomu potrebné prihliadnúť aj na opakované páchanie priestupkov obdobného charakteru, akou je aj trestná činnosť.

Pre podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody sa vyžaduje predovšetkým požiadavka pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného, ktorá musí vyplývať zo zhodnotenia polepšenia odsúdeného, pričom očakávanie, že odsúdený po podmienkovom prepustení povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení jeho osobnosti, možnosti jeho nápravy a osobných pomerov s prihliadnutím na účel trestu.

K prvej podmienke na podmienkové prepustenie súd konštatuje, že táto je splnená, keďže odsúdený už vykonával polovicu trestu potrebnú pre podmienkové prepustenie.

Z hodnotenia ústavu vyplýva, že odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody len čiastočne preukázal splnenie podmienok na podmienkové prepustenie. K spáchanej trestnej činnosti sa nestavia kriticky, nezapája sa do aktivít organizovaných ústavom či jeho personálom, nedostatočne participuje na programe zaobchádzania a voľný čas trávi pasívne, bez zmysluplných činností zameraných na rozvoj jeho osobnosti. Riziko recidívy je stredné a resocializačná prognóza sa javí ako menej priaznivá, preto sa neodporúča ho prepustiť. Tým nie je naplnená druhá podmienka.

Odsúdený hodnotenie ústavu nenamietal, neuviedol žiadnu motiváciu a zmenu postoja k svojmu životu. Za dôvod prepustenia označil matku, brata a priateľku, s ktorou ale podľa hodnotenia ústavu vzťah ukončil. Rodinu, ktorú prezentuje ako motiváciu, však odsúdený má po celý svoj život a ani v jednom prípade mu nezabránila táto hodnota páchať trestnú činnosť či priestupky. Nie je bez významu ani to, že pri posledných troch odsúdeniach sa odsúdený dopustil totožnej trestnej činnosti, a teda žiadne z odsúdení ho nenapravilo a rešpektovanie právnych, morálnych či spoločenských noriem nepovažuje vo svojom živote za významné či potrebné.

Ani tretia podmienka na podmienkové prepustenie u odsúdeného nie je naplnená. Odsúdený sa formálne prispôbil podmienkam vo výkone trestu odňatia slobody, čo ale môže vyplývať aj zo skutočnosti, že nejde pre neho o prostredie neznáme, keďže už viackrát vykonával trest odňatia slobody. Za celú dobu výkonu trestu odňatia slobody nemá evidovanú žiadnu disciplinárnu odmenu, čo nesvedčí o jeho náprave a polepšení. Hoci aj nie je evidované disciplinárne potrestanie, neznamená to, že súladné

správanie sa v známom prostredí ústavu bude u odsúdeného evidované aj v podmienkach slobody. Odsúdený teda v ústave robí všetko, čo sa od neho očakáva. Nerobí však nič pre seba v tom zmysle, že sa napravil a že výkon trestu je pre neho dostatočným ponaučením. Voľný čas trávi len preferovanými aktivitami, teda tým, čo baví jeho. Do spoločenských aktivít organizovaných ústavom sa nezapája, do prednáškovej činnosti sa tiež nezapája. Hoci v ústave sú ponúkané rôzne možnosti vzdelávania či kultúrno-osvetovej činnosti, odsúdený nemá záujem, aby na neho takéto programy pôsobili a dovedli ho ku skutočnej náprave.

Ponaučením mu neboli ani ukladané sankcie, motiváciou mu nebola ani rodina. Nezapája sa do edukácie počas výkonu trestu odňatia slobody.

Snažil sa súd presvedčiť, že sa chce starať o rodinu, vrátiť sa, no nešpecifikoval, ako dospel k zmene svojho postoja. Rodinu mal odsúdený k dispozícii od svojho narodenia. Ani jedna etapa života a rodinné zázemie mu nebránilo v tom, že sa dopúšťal trestnej činnosti. Páchal opakovane majetkovú trestnú činnosť, zrejme motivovanú finančným či majetkovým ziskom. Nerešpektuje ani bežné spoločenské normy, kedy sa dopúšťa priestupkov.

Z uvedeného súd nemal za preukázané, že rodina je pre odsúdeného takou silnou motiváciou, aby sa zmenil. Ani vo výkone trestu odňatia slobody nie je aktívny, naopak je pasívny, nezapája sa do prednáškovej činnosti či kultúrno – osvetovej činnosti. Nezáujíma sa o predchádzanie trestnej činnosti, neuviedol žiadny dôvod, ktorý by preukazoval, že sa jeho postoj k trestnej činnosti zmenil, resp. že by si uvedomil nepriaznivé dôsledky doterajšej trestnej činnosti.

Po vykonaní dokazovania teda vyplynulo, že existuje značná obava, že predčasné ukončenie, resp. prerušenie výkonu trestu by mal za následok nenaplnenie účelu trestu tak, ako to predpokladá zákon a prevýchovná funkcia trestu by bola vážne narušená. Kriminálna minulosť odsúdeného a početnosť trestnej činnosti, zakladajú tiež dôvodnosť obavy, že by sa odsúdený po podmiennečnom prepustení mohol dopustiť ďalšej protiprávnej činnosti.

Súdu je, samozrejme, známy nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 36/2022 zo dňa 24. 05. 2022, v ktorom je, okrem iného, deklarované, že posúdenie predpokladu riadneho vedenia života v budúcnosti nemôže predstavovať mechanický odkaz na predchádzajúcu kriminálnu minulosť, avšak v konkrétnom prípade je nutné na kriminálnu minulosť odsúdeného prihliadnuť. Napriek pomerne mladému veku má odsúdený v registri trestov osemnásť záznamov, pričom za prvú trestnú činnosť stíhaný v roku 1999. K páchaniu trestnej činnosti sa teda opakovane vracia a aj vzhľadom na osobu odsúdeného a postoj k páchanej trestnej činnosti je dôvodný predpoklad, že by tomu tak bolo i v prípade podmiennečného prepustenia na slobodu.

Odsúdený má právo žiadať o podmiennečné prepustenie, avšak na podmiennečné prepustenie nemá nárok. Podmiennečné prepustenie predstavuje výnimočnú výhodu pre odsúdeného, ktorý za splnenia podmienok zvyšok trestu nemusí vykonať v ústave. Podmiennečné prepustenie nie je pravidlom. Odsúdený musí spĺňať všetky tri vyššie uvedené podmienky na to, aby súd rozhodol v jeho prospech a podmiennečne ho prepustil z výkonu trestu odňatia slobody. Vzhľadom na uvedené, i napriek tomu, že odsúdený spĺňa formálnu podmienku (vykonanie potrebnej časti z výmery trestu) pre podmiennečné prepustenie, k naplneniu druhej ani tretej podmienky u odsúdeného nedošlo, keďže prevýchovný účel trestu sa u odsúdeného celkom nenapĺňa a s prihliadnutím na jeho predchádzajúcu kriminálnu minulosť nie je možné očakávať, že po podmiennečnom prepustení povedie riadny život.

Súd považuje vykonanie trestu odňatia slobody odsúdeným v celej jeho výmere za odôvodnené z hľadiska dosiahnutia účelu trestu, a preto návrh odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Poučenie:

4 7PP/52/2023

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú možno podať do troch pracovných dní od vyhlásenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici. Sťažnosť má odkladný účinok.